

Zakres wymagań na pierwszy stopień Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Angielskiego

I. Cele konkursu

1. Wspieranie i rozwijanie uzdolnień i zainteresowań lingwistycznych uczniów szkół podstawowych w zakresie języka angielskiego.
2. Pogłębianie wiedzy o geografii, kulturze, historii i życiu codziennym mieszkańców Stanów Zjednoczonych Ameryki (USA).
3. Tworzenie możliwości współzawodnictwa uczniów i szkół, do których uczęszczają.
4. Propagowanie idei wspierania uzdolnień oraz promocja nauczycieli i szkół wspierających uzdolnienia uczniów.
5. Przygotowanie uczniów do podjęcia nauki w szkołach wyższego szczebla poprzez wdrażanie do samokształcenia oraz trafne rozpoznawanie możliwości uczniów.

II. Zakres umiejętności

Konkurs Przedmiotowy z Języka Angielskiego obejmuje i poszerza treści podstawy programowej kształcenia ogólnego z języków obcych.

1. Znajomość środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych).
2. Rozumienie wypowiedzi.
3. Tworzenie wypowiedzi.
4. Reagowanie na wypowiedzi.
5. Przetwarzanie wypowiedzi.

1. Znajomość środków językowych (leksykalnych, ortograficznych, ortograficznych).

W zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych bierze się pod uwagę formalną odmianę języka angielskiego. Nie uwzględnia się języka potocznego ani form archaicznych.

Zakres środków leksykalnych:

- człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania);
- miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe);
- edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne);
- praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu);
- życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe, lokale gastronomiczne);
- zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, wymiana i zwrot towaru, promocje, korzystanie z usług);
- podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, kierunki świata);
- kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media święta i obrzędy);
- sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu);
- zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, higiena codzienna);
- nauka i technika (np. odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnej);
- świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego);
- życie społeczne (np. wydarzenia i zjawiska społeczne)
- wyrażenia idiomatyczne i kolokacje (idiomy i kolokacje związane z rozrywką i sztuką oraz mediami)

Zakres środków gramatycznych:

- Użycie przedimka nieokreślonego, określonego i zerowego

- Tworzenie liczby mnogiej regularnej i nieregularnej
- Rzeczowniki policzalne i niepoliczalne
- Forma dzierżawcza
- Rzeczowniki złożone
- Zaimki osobowe w formie podmiotu i dopełnienia
- Zaimki „one”/ „ones”
- Zaimki: dzierżawcze, wskazujące, pytające, nieokreślone, względne, zwrotne, emfatyczne, wzajemne
- Zaimek bezosobowy „you”
- Przymiotniki dzierżawcze
- Regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika
- Użycie “so”, “such”, “how”, “too”, “not enough” i “what” z przymiotnikami
- Szyk przymiotników w zdaniu
- Przymiotniki złożone
- Liczebniki główne i porządkowe
- Regularne i nieregularne stopniowanie przysłówków
- Przysłówki: czasu, miejsca, sposobu, stopnia i częstotliwości
- Tworzenie przysłówka od przymiotnika
- Miejsce przysłówka w zdaniu
- Przyimki: miejsca, kierunku, odległości, czasu, sposobu
- Wyrażenia przyimkowe
- Spójniki *and, or, because, if, unless, while, before, so, but, when, although, though, however, despite, as*
- Bezokoliczniki i formy osobowe
- Czasowniki posiłkowe
- Czasowniki modalne
- Tryb rozkazujący
- Czasowniki regularne i nieregularne
- Imiesłów czynny i bierny
- Question tags
- Czasowniki wyrażające uczucia, emocje, upodobania, chęci, stany i czynności

- Konstrukcja „be going to”, „have to”, „would like to”
- Strona czynna
- Strona bierna
- Następstwo czasów
- Mowa zależna
- Czasowniki złożone
- Wyrażenia “had better”, “would rather”, “would prefer”
- Konstrukcja – Causative form: have/get + object + past participle
- Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące
- Zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące z użyciem czasów: Present Simple, Present Continuous, Past Simple, Past Continuous, Present Perfect Simple, Present Perfect Continuous, Future Simple, Future Continuous, Past Perfect Simple, Past Perfect Continuous
- zdanie pojedyncze: oznajmujące, pytające, przeczące z użyciem czasów: Future Perfect, Future Perfect Continuous
- zdania z podmiotem: „it”, „there”
- zdania z dwoma dopełnieniami
- zdania współrzędnie złożone
- pytania pośrednie
- zdania podrzędnie złożone:
 - zdania przydawkowe: defining and non-defining relative clauses,
 - zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami as, since, because, for, for the reason, on the ground that, because of, due to,
 - zdania okolicznikowe celu ze spójnikami: to, in order to, so as to, so that, with a view to, for, in case, for fear of,
 - zdania okolicznikowe czasu, miejsca,
 - zdania okolicznikowe sposobu ze spójnikami: as, as if, as though, (in) the (same) way,
 - zdania okolicznikowe wstępne z: although, even though, despite, in spite of, while, whereas, but, on the other hand, nevertheless, however, no matter how, whatever;
- zdania wykrzyknikowe
- zdania warunkowe w 0, 1, 2 i 3 okresie warunkowym
- zdania warunkowe nierzeczywiste z: I wish, if only, suppose, it’s (high) time, I’d rather/ sooner
- zdania warunkowe mieszane

2. Rozumienie standardowych wypowiedzi pisemnych, np. napisów informacyjnych, listów, broszur, ulotek reklamowych, jadłospisów, ogłoszeń, rozkładów jazdy, instrukcji obsługi, tekstów narracyjnych, prostych artykułów prasowych, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:
 - określanie głównej myśli tekstu,
 - określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu,
 - znajdowanie w tekście określonych informacji,
 - określanie intencji nadawcy/autora tekstu,
 - określanie kontekstu wypowiedzi (np. nadawcy, odbiorcy, formy tekstu),
 - rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu,
 - rozróżnianie formalnego i nieformalnego stylu wypowiedzi.
3. Tworzenie wypowiedzi pisemnych, np. notatki, ogłoszenia, zaproszenia, pozdrowień, życzeń, wiadomości, ankiety, pocztówki, e-maila, opisu, listu prywatnego, listu formalnego, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:
 - opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk i czynności,
 - opisywanie wydarzeń życia codziennego,
 - przedstawianie faktów z przeszłości i teraźniejszości,
 - relacjonowanie wydarzeń z przeszłości,
 - wyrażanie i uzasadnianie swoich poglądów, uczuć, emocji,
 - przedstawianie opinii swoich i innych osób,
 - przedstawienie intencji, preferencji i życzeń,
 - przedstawianie zalet i wad różnych rozwiązań i poglądów,
 - opisywanie intencji, marzeń, nadziei i planów na przyszłość,
 - opisywanie doświadczeń swoich i innych osób,
 - prośba o radę i udzielanie rady,
 - wyrażenie skargi, przeprosin,
 - stosowanie formalnego lub nieformalnego stylu wypowiedzi w zależności od sytuacji.
4. Reagowanie na wypowiedzi w formie tekstu pisanego, w zakresie następujących umiejętności szczegółowych:

- nawiązywanie kontaktów towarzyskich,
- rozpoczęcie, prowadzenie i kończenie rozmowy,
- stosowanie form grzecznościowych,
- uzyskiwanie i przekazywanie informacji i wyjaśnień,
- prowadzenie prostych negocjacji w sytuacjach życia codziennego,
- proponowanie, przyjmowanie i odrzucanie propozycji i sugestii,
- prośba o pozwolenie, udzielanie i odmawianie pozwolenia,
- wyrażanie swoich opinii, intencji, preferencji i życzeń,
- pytanie o opinie, preferencje i życzenia innych, zgadzanie się, sprzeciwianie się,
- wyrażanie swoich emocji,
- prośba o radę i udzielanie rady,
- wyrażanie prośby i podziękowania oraz zgody lub odmowy wykonania prośby,
- wyrażanie skargi, przepraszanie, przyjmowanie przeprosin,
- prośba o powtórzenie bądź wyjaśnienie (sprecyzowanie) tego, co powiedział rozmówca.

5. Przetwarzanie wypowiedzi pisemnych w zakresie umiejętności przekazywania w języku obcym informacji zawartych w materiałach wizualnych, np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach, reklamach oraz tekstach obcojęzycznych.

III. Zakres treści

Wiedza o Stanach Zjednoczonych Ameryki (USA)

Zakres treści Konkursu Przedmiotowego z Języka Angielskiego jest zgodny z zakresem treści zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego z przedmiotu język obcy nowożytny w szkole podstawowej oraz ją poszerza. Zakres ten obejmuje również treści zawarte we wskazanych źródłach. Uczestnik konkursu jest zobowiązany do zapoznania się z nimi.

Proponowana literatura:

1. Podręczniki do nauczania języka angielskiego dla szkół podstawowych dopuszczone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, np.:

- M.Mann, S. Taylore-Knowles, Repetytorium Ósmoklasisty część 1 i 2, Macmillan, rok wydania 2018.

2. Materiały tematyczno-leksykalne oraz do nauki gramatyki np.:

- M.Vince, Language Practice for First 5 ED, Macmillan, rok wydania 2014,
- J.Dooley,V.Evans, Grammarway 4, Express Publishing, rok wydania 2013 i następne,
- Praca zbiorowa, Angielski Najważniejsze idiomy, Edgard, rok wydania 2019,
- K.Wiśniewska, Angielski. Najważniejsze kolokacje, Edgard, rok wydania 2019.

3. Materiały krajoznawcze, np.:

-Coleen Degnan-Veness, Chantal Veness, *The United States of America*, Macmillan Cultural Readers, 2019.,

- Alison Baxter, *The USA*, Oxford Bookworms Library Factfiles, Stage 3, Oxford University Press, 2007.

- strony internetowe np.:

- National Geographic Kids – <https://kids.nationalgeographic.com/>

- Encyclopaedia Britannica – *United States*, <https://www.britannica.com/place/United-States>

4. Słowniki języka angielskiego: Cambridge Dictionary, Oxford Learner's Dictionary, MerriamWebster America's Most Trusted Dictionary, Collins Dictionary.

5. Czasopisma do nauki języka angielskiego.